

DŹWIGNAĆ (12) *vb pf*

inf dźwignąć (1). ◇ *fut 1 sg* dźwignę (1). ◇ *3 sg* dźwignie (1). ◇ *1 pl* dźwigni(e)my (1). ◇ *praet 3 sg m* dźwignął (1). ◇ *imp 2 sg* dźwigni (2). ◇ *con 3 sg m by* dźwignął (1). ◇ *3 pl m pers by* dźwignęli (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVIII w.

1. Podnieść ciężar do góry, wyciągnąć coś co ugrzęzło lub wpadło do dołu (5) :

dźwignąć co z czego (1): Bo co ięft irebrow/ złoto/ [...] Sciany pięknie obite rozlicznymi płaty. A w nich iędzi idolum by w karmniku kiernoz/ Przyftoynieby mu czáfem dźwignąć ze błotá woz. *RejWiz 6.*

W przen (2) : A my i nadz práwie na iufy Wwiąznęliśmy po wfy A co dáley więcey ięgniemy ięzli iępołu nie dźwigniemy *RejRozpr Gv.*

Zwrot: »dźwignąć swe myśli« = *nabrać otuchy, pewności siebie (1):* Hnet ten/ który ięft we wfytko vbogi/ Dźwignie ięwó myśli/ y podnieście rogi. *GórnTroas 67.*

Przen: Wyzwolić, wybawić [kogo z czego] (2) : Dźwigni mię [Panie] conarychlę z ciężkiego kłopotu *KochPs 58;* iż ktoby niechciał choroby ráwować/ á z nię iębie y drugiego dźwignąć/ ięzcie nie był widzian *Oczko 1v.*

2. Podnieść z upadku, przywrócić do pierwotnego stanu, naprawić [co] (3) : iákoż by go [stan duchowny] tedy Krol vpádłego dźwignąć przez tę Exekucyą miał/ powiedz nam? *OrzRozm K2, A2v.*

Szereg: »dźwignąć i w miarę pierwszą wstawić« (1): Pánie Boże day to/ áby Król Pan nász Miłóściwy/ przez Exequucyą Królestwo ięwe/ ku vpadku barzo nachylone/ dźwignął y w miarę piérwizą wftáwił. *OrzQuin A4v.*

3. Wesprzeć, poratować, [kogo, co] (4) : Ale ty ię iám ięmiłuy/ ty mię dźwigni/ pánie *KochPs 61, 75, 164.*

dźwignąć czym (1): Albo tym máz podźwignąć nędzę ięgo? gdy co Weźmiesz od niego? (–) Ták ięft, tym go mogę dźwignąć *CiekPotr 26.*

Synonimy: **1. podnieść; 2. naprawić; 3. podnieść.**

Formacje współrdzenne cf DŹWIGAĆ.

Cf DŹWIGNIENIE, DŹWIGNION